

**ŠOLA ZA ČASTNIKE
22. GENERACIJA
SPECIALIZACIJA PEHOTA**

ZAKLJUČNA NALOGA

OFENZIVNO DELOVANJE - PREMIK V STIK, NAPAD

Kandidat(ka)-slušatelj(ica):

desetnica Mateja Režonja

Mentorji:
Somentor:

major Andrej Preložnik
stotnik Boris Stankovič

Ljubljana, november 2011

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Slovenska vojska

Poveljstvo za doktrino, razvoj,
izobraževanje in usposabljanje
Šola za častnike

Številka:

Datum:

ZAKLJUČNA NALOGA

OFENZIVNO DELOVANJE - PREMIK V STIK, NAPAD

Kandidat(ka)-slušatelj(ica):

desetnica Mateja Režonja

Mentor:

major Andrej Preložnik

Somentor:

stotnik Boris Stankovič

Ljubljana, november 2011

Engelsova ulica 15, p.p.1331, 2111 Maribor
Telefon: 02 449 5098 , fax. 02 449 5100, e-pošta:pdriu.sc@mors.si
Identifikacijska št. za DDV: (SI) 47978457, MŠ 5268923, TRR 01100-6370191114

KAZALO

POVZETEK	III
SUMMARY	IV
1 UVOD	1
1.1 TEORETIČNO IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE.....	1
1.2 PREDMET RAZISKAVE.....	1
1.3 NAMEN IN CILJI RAZISKAVE	2
1.4 METODE DELA.....	2
1.5 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE.....	2
2 OFENZIVNO DELOVANJE.....	3
2.1 GLAVNE OFENZIVNE NALOGE.....	3
<i>Premik v stik</i>	<i>3</i>
<i>Napad</i>	<i>4</i>
<i>Izkoriščanje.....</i>	<i>4</i>
<i>Pregon.....</i>	<i>4</i>
2.2 NAMEN OFENZIVNIH NALOG.....	4
<i>Dislocirajo, izolirajo, motijo in uničijo sovražnikove sile.....</i>	<i>4</i>
<i>Zavzamejo ključni teren</i>	<i>5</i>
<i>Sovražniku odvzamejo vire.....</i>	<i>5</i>
<i>Dobijo obveščevalne podatke.....</i>	<i>5</i>
<i>Zaslepijo in zavedejo sovražnika.....</i>	<i>5</i>
<i>Ustvarijo varno okolje za stabilizacijsko delovanje.....</i>	<i>5</i>
2.3 VRSTE MANEVRA.....	6
<i>Obhodni manever</i>	<i>6</i>
<i>Globoki obhod</i>	<i>7</i>
<i>Vrinjenje.....</i>	<i>8</i>
<i>Prodor</i>	<i>8</i>
<i>Frontalni napad</i>	<i>9</i>
2.4 ZNAČILNOSTI OFENZIVNEGA DELOVANJA.....	10
<i>Presenečenje</i>	<i>10</i>
<i>Osredotočenost</i>	<i>10</i>
<i>Tempo.....</i>	<i>11</i>
<i>Preprostost.....</i>	<i>11</i>
3 PREMIK V STIK.....	13
3.1 PREHODNO DELOVANJE.....	13
3.2 ORGANIZIRANOST SIL V PREMIKU V STIK	14
3.3 NAČRTOVANJE IN PRIPRAVE	14
4 NAPAD	16
4.1 NAMEN NAPADA.....	16
4.2 VRSTE NAPADA.....	17
4.3 ORGANIZIRANOST NAPADA.....	18
4.3.1 BOJNE SILE.....	18
4.3.2 SILE ZA BOJNO PODPORO	21
4.4 KONTROLNI UKREPI	23
4.5 NAČRTOVANJE IN PRIPRAVE.....	24
<i>NAČRTOVANJE.....</i>	<i>25</i>
<i>PRIPRAVA.....</i>	<i>26</i>
4.6 IZVEDBA NAPADA.....	26
<i>IZVEDBA NAPADA</i>	<i>26</i>

<i>POVELJEVANJE IN KONTROLA</i>	28
<i>ZAGOTOVITEV DELOVANJA</i>	28
5 ZAKLJUČEK	30
LITERATURA	31
VIRI	31
SEZNAM SLIK	32
IZJAVA O AVTORSTVU	33

POVZETEK

Ofenzivno delovanje je način bojnega delovanja, pri katerem je bistvenega pomena izkoriščanje in ohranjanje pobude.

Kadar se sovražnik nahaja na določenem zemljišču, začnemo z vrsto prehodnega delovanja, ki se imenuje premik v stik. S premikom v stik skušamo najti sovražnika ali pa z njim ponovno vzpostaviti stik.

Premiku v stik lahko sledi več vrst ofenzivnega delovanja, ena izmed njih pa je tudi napad. Bistvo napada je uničiti ali poraziti sovražnika, pridobiti in obdržati določeno zemljišče, izčrpavati sovražnika ali na tak način pridobivati obveščevalne podatke o njem. Pri napadu so sile organizirane na sledeč način: bojne sile, sile za bojno podporo. Znotraj manjše enote pa imamo napadni del, podporni del ter zavarovanje hrbta. Za uspeh v napadu so ključnega pomena načrtovanje in priprave, lahko pa se zgodi, da za to ni časa. Takrat se pokaže izurjenost enote ter sposobnost hitrega odločanja poveljnika.

Ključne besede: ofenzivno delovanje, premik v stik, napad

SUMMARY

Offensive operations are combat operations, where gaining and obtaining the initiative is the key to success.

When the enemy is stationed on certain terrain, the movement to contact is a form of offensive operation to begin with. By moving to contact, we are trying to find the enemy or make and keep the contact with him.

Movement to contact can be followed by different sorts of offensive operations and attack is one of them. The main idea of attack is to destroy or defeat the enemy, seizing and obtaining certain terrain, exhausting the enemy or collecting important intelligence by attacking. The organisation of attacking forces is: battle forces, battle support forces. On the small unit level, the organisation of forces is the attack group, the fire support group and rear protection group. Planning and preparation is the key to success, but there are many occasions where there is no time to do that. At those times the skills of the platoon and commanders ability of quick decision making is at test.

Key words: offensive operations, movement to contact, attack

1 UVOD

Živa bitja se že od nekdaj borijo za obstanek. Zlasti živali so vedno bile, so in bodo plenilci in/ali plen. Toda ljudje nismo daleč stran od te iste resnice. Ker pa v boju za obstanek zmaga boljši, so si živa bitja na nek način skušala izboljšati svoje možnosti za preživetje. In tako se je začela taktika. Če je lovec hotel plen ujeti, ga je moral na taktični način ukantiti – presenetiti na pravem mestu, ob pravem času, s pravimi sredstvi in, če je bil plen močnejši, ob številčni premoči. Če malo pomislimo vojaška taktika ni nič drugačna, drugačen je le cilj in namen te »igre«.

Vedno imamo dve strani – stran, ki napada – ofenzivna stran, ter stran, ki se brani – defenzivna stran. Ena brez druge ne obstajata, saj brez ofenzivne strani defenzivne ne bi bilo potrebno imeti in obratno.

V tej nalogi se osredotočam na ofenzivno stran in sicer natančneje na premik v stik ter napad. Fizično uničenje sovražnika ni vedno cilj ofenzivnega delovanja, zato mora imeti poveljnik veliko znanja, izkušenj ter izurjeno vojsko, ki zaupa v njegove odločitve. Velikokrat se mora odločati hitro, kar ni nujno vedno najbolj optimalno, vendar v kolikor je cilj oziroma namera višjega poveljnika dosežena in bo pripeljal nazaj vse svoje podrejene, nihče ne bo dvomil v njegove odločitve.

Pri premiku v stik gre za izzivanje sovražnika, da izda svoj položaj. ko izda dovolj podatkov o svoji opremi, številu moštva, stanju enot, lokaciji bojnih položajev in pomembnejših poveljniških, podpornih enot, enot ognjene podpore in podobno, se ofenzivna stran lahko odloči za eno izmed več vrst ofenzivnega delovanja.

Napad je vrsta ofenzivnega delovanja pri kateri je bistveno ohranjanje pobude. Napad se izvaja z namenom poraziti sovražnika, ga uničiti, zavzeti določeno zemljišče ali pa sovražnika izčrpavati.

V tej nalogi bom predstavila ofenzivno delovanje v splošnem, nato se bom osredotočila na premik v stik, ter v napad.

1.1 TEORETIČNO IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE

Zaključna naloga temelji na ideji, da bi skupek zaključnih nalog kandidatov 22. generacije Šole za častnike postal neke vrste priročnik za bodoče kandidate na šolanju za častnike. Ideja se je porodila stotniku Alešu Kunstlju, predavatelju predmeta Taktika na Šoli za častnike, saj imamo izredno malo literature na to temo v slovenskem jeziku, ta priročnik pa bi lahko bil temeljna literatura za šolo.

Temeljna literatura in vodilo za ta priročnik je prevod ameriškega priročnika Smartbook – The Small Unit Tactics (v nadaljevanju Smartbook), v pomoč pa mi je bilo predvsem tudi delo avtorja Branimira Furlana - Bojno delovanje. Vmes sem dodala tudi svoja opazanja in pridobljeno znanje na Šoli za častnike, tako v splošni fazi, kot tudi v specialistični fazi Pehota.

1.2 PREDMET RAZISKAVE

Predmet moje zaključne naloge je, na nazoren, grafično podprt, razumljiv in kratek način predstaviti ofenzivno delovanje – premik v stik in napad, z vidika malih enot, ki bo na koncu lahko dodan k celoti neke vrste priročnika v slovenskem jeziku.

1.3 NAMEN IN CILJI RAZISKAVE

Namen zaključne naloge je na kratek, nazoren način predstaviti ofenzivno delovanje – premik v stik ter napad, na način, ki bo razumljiv bralcu in bo lahko postal del skupne celote v obliki priročnika.

Cilji zaključne naloge:

- Predstaviti ofenzivno delovanje s poudarkom na premiku v stik ter napadu.
- Prevesti ameriški priročnik Smartbook – The Small Unit Tactics, ter s tem ustvariti literaturo v slovenskem jeziku, katera bi lahko bila temeljni vir kasnejšim generacijam na Šoli za Častnike.

1.4 METODE DELA

Pri pisanju zaključne naloge se bom upirala na več različnih metod dela.

Bistvena je metoda zbiranja primarnih in sekundarnih virov, katerih prevod, analiza in primerjava bodo bistvene za nastanek zaključne naloge.

Da bi dosegla nazornost in razumljivost tematike bom uporabila metodo razlage, ter grafično prikazala nekatere dele, katere bom opisala s pomočjo deskriptivne metode.

1.5 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE

Zaključno nalogo sem razdelila na različne dele, da bi dosegla nazornost.

V uvodu sem na kratko predstavila in se dotaknila ključne tematike, ki jo opisujem v zaključni nalogi. Nato opišem in predstavim teoretično izhodišče, predmet raziskave, namen in cilj naloge ter predstavim metode dela pri zaključni nalogi.

V drugem delu zaključne naloge na kratko predstavim ofenzivno delovanje, naloge ofenzivnega delovanja, namen teh nalog, vrste manevra ter značilnosti ofenzivnega delovanja.

V tretjem delu opišem premik v stik kot eno izmed nalog ofenzivnega delovanja in sicer organiziranost te naloge ter načrtovanje in priprave. Za večjo nazornost in razumljivost dodam še nekaj grafičnih prikazov.

V četrtem delu kot naslednjo izmed nalog ofenzivnega delovanja predstavim napad in sicer organiziranost te naloge ter načrtovanje in priprave.

V petem delu, torej v zaključku, predstavim le še nekaj svojih ugotovitev in sklepov.

2 OFENZIVNO DELOVANJE

Ofenzivno delovanje je delovanje, katerega namen je poraziti sovražnika, uničiti sovražnikove sile, zavzeti območje ali pa vire. S tovrstnimi operacijami poveljnik ofenzivne strani sovražniku vsiljuje svojo voljo. Nasproti zmogljivemu, prilagodljivemu sovražniku, je ofenzivno delovanje najbolj neposredno delovanje pri zaseganju, ohranjanju, in doseganju odločilnih rezultatov. Ofenzivno delovanje prisili sovražnika, da reagira. S tem ofenzivna stran lahko ustvari ali odkrije nasprotnikove šibkosti, zaradi katerih je v prednosti. Uspešne ofenzivne operacije ustvarjajo velik pritisk na defenzivno stran, katere lahko povzročijo razpad defenzivne strani (Smartbook, 2008).

Učinkovite ofenzivne operacije so odvisne od točnih obveščevalnih podatkov o sovražniku, zemljišču, vremenskih razmerah ter civilistih. Poveljniki svoje enote razvrstijo na položaje, ki jim nudijo prednosti pred sovražnikom še preden pridejo v stik z njim. Lahko pa se poveljniki odločijo, da bodo stik s sovražnikom sprožili zato, da bi ga zavedli. V ofenzivnem delovanju je odločilno nenadno delovanje po sovražniku, ki temelji na hitrosti, presenečenju in šoku. V kolikor tovrstno delovanje sovražnika ne uniči takoj, se delovanje in operacije nadaljujejo do uničenja ali umika sovražnika (Smartbook, 2008).

2.1 GLAVNE OFENZIVNE NALOGE

Na operativni ravni, ofenzivno delovanje uničuje sovražnikove sile, ki nadzorujejo pomembna območja. Pri ofenzivnem delovanju sile večkrat prehajajo iz ene ofenzivne naloge v drugo brez zaustavljanja. Na primer, napad lahko vodi v izkoriščanje in ne-nazadnje tudi v pregon. Lahko pa, na primer, izkoriščanje vodi tudi v ponovni napad, če je sovražnik dobil dodatne sile in se okrepil (Smartbook, 2008).

Premik v stik

Premik v stik se izvaja, da bi se ustvarile ugodne razmere, ali pa na novo ali ponovno vzpostavil stik s sovražnikom. S to ofenzivno nalogo se torej ustvarijo ugodne taktične razmere za nadaljnje ofenzivno delovanje. Sile, ki izvajajo premik v stik strmiijo k temu, da v stik preidejo z najmanjšo možno taktično enoto (Smartbook, 2008). Katera taktična enota je to (četa, vod, oddelek, skupina), pa je odvisno od situacije.

Premik v stik spada sicer med prehodna delovanja, saj se po tem lahko izvaja več vrst bojevanja, ne le ofenzivno.

Ob stiku ima poveljnik pet možnosti (Bavdek, 2007):

- 1 – napad,
- 2 – obramba,
- 3 – obhod,
- 4 – zavlačevanje,
- 5 – izmik.

Premik v stik se lahko izvaja kot naloga »poišči in napadi¹«, kot »zapri in poišči²« naloga (Smartbook, 2008).

¹ ang. search and attack
² ang. cordon and search

Napad

Napad je ofenzivna naloga, katere cilj je uničiti ali poraziti sovražnika, zaseči in zavarovati neko območje, ali pa oboje. Za to nalogo je potreben manever, kateri pa mora biti podprt z direktno ali indirektno podporo, torej z ognjem. Napad je lahko odločilna naloga, ali pa naloga za oblikovanje razmer (Smartbook, 2008).

Napad je lahko nepremišljen oziroma hiter napad ali pa premišljen oziroma načrtovan, odvisno od tega, koliko časa imamo za načrtovanje in pripravo napada. Poveljniki izvajajo nepremišljen oziroma hitri napad takrat, kadar razmere zahtevajo hitro poveljniskovo reakcijo z silami, ki jih ima tisti trenutek na razpolago, ter z minimalnimi pripravami na nalogo. Premišljeni oziroma načrtovani napadi pa se izvajajo, kadar je na razpolago več časa za načrtovanje in pripravo na nalogo.

Uspeh napada je odvisen od mnogih dejavnikov, predvsem od poveljnikove sposobnosti združevanja vseh elementov bojne moči pri načrtovanju in pripravah na napad (Smartbook, 2008).

Izkoriščanje

Izkoriščanje je ofenzivna naloga, ki nemudoma sledi uspešnemu napadu ter ruši organiziranost sovražnika. Cilj izkoriščanja je razširiti napad do točke, kjer sovražnik nima druge možnosti kot da se preda ali izmakne. Poveljnik, ki vodi ofenzivno nalogo izkoriščanja, mora to izvesti zelo agresivno, hrabro in ves čas imeti pobudo. Izkoriščanje je lahko lokalno ali večje. Divizije ali večje enote po navadi izvajajo večja izkoriščanja z mobilnimi silami, ki taktični uspeh pri tej ofenzivni nalogi spreobrnejo v pregon (Smartbook, 2008).

Pregon

Pregon je ofenzivna naloga, katere cilj je ujeti ali izolirati sovražnikovo enoto, ki se poskuša izmakniti, da bi jo uničili. Pregon navadno sledi uspešnemu izkoriščanju. Vendar pa se pregon lahko izvrši kadarkoli se del sovražnikovih sil loči od glavnine sil. Pregon se izvaja, ko sovražnik ni sposoben pravočasno vzpostaviti obrambo in se odloči za izmik. Ko postane očitno, da je sovražnikov odpor neučinkovit oziroma ga ni več in ko le-ta beži, se lahko preide v pregon iz katerekoli ofenzivne ali defenzivne naloge. Pregon zahteva hitrost in decentraliziran nadzor (Smartbook, 2008).

2.2 NAMEN OFENZIVNIH NALOG

Iniciativa ali pobuda je bistvo ofenzivnega delovanja. Ofenzivne operacije imajo tudi namen, da vržejo sovražnika iz ravnotežja, ga izčrpavajo, rušijo organiziranost obrambe, in zagotavljajo sovražnikov poraz ali uničenje na način, da uskladijo in združijo vse elemente bojne moči. Ofenzivno delovanje se konča, ko je sovražnik uničen ali premagan, ali pa ko je dosežena končna linija napredovanja. Vojaške sile izvajajo ofenzivno delovanje na različne načine. Konsolidacijo dosežejo prek stabilizacijskih operacij, nadaljnjih napadov, prehoda v defenzivno delovanje ali priprav na nadaljnje operacije (Smartbook, 2008).

Vojaške sile izvajajo ofenzivno delovanje z namenom da:

Dislocirajo, izolirajo, motijo in uničijo sovražnikove sile

V kolikor so ofenzivne naloge dobro in uspešno izvedene, je rezultat dislociranje, izolacija, motenje ali/in uničenje sovražnikovih sil. Če uničenje sovražnika ni izvedljivo, ga ofenzivno

delovanje prisili v umik. Z ofenzivnim manevrom, skušamo doseči prednost pred sovražnikom, oziroma ga spraviti v neugoden položaj. Kadar je potrebno, naše sile sovražnika uničijo z bližinskim spopadom. Nazadnje se sovražnikove sile predajo, neorganizirano izmaknejo ali pa so povsem uničene (Smartbook, 2008).

Zavzamejo ključni teren

Z ofenzivnim manevrom lahko zavzamemo ključni teren, ki daje sovražniku prednost, v kolikor bi ga imel v lasti. Sovražnik se v tem primeru preda, v nasprotnem pa tvega poraz ali uničenje. Če se sovražnikove sile umaknejo in ponovno skušajo zavzeti ključni teren, so izpostavljene ognju in tvegajo ponovni ofenzivni manever naših sil (Smartbook, 2008).

Sovražniku odvzamejo vire

Ofenzivno delovanje, na operativni ravni, lahko privede do nadzora nad večjimi centri, vladami držav, proizvodnimi tovarnami in transportno infrastrukturo. Če sovražnik vse te vire izgubi, močno zniža možnost njegovega učinkovitega odpora. V določenih primerih vojaške sile tovrstne vire zavarujejo in s tem preprečijo neregularnim vojaškim silam, da bi jih koristile v namen postavitve njihovih baz ali da bi se z njimi okoristile (Smartbook, 2008).

Dobijo obveščevalne podatke

Sovražnikova zavajanja, prikrivanje in varovanje podatkov, nam lahko prepreči zbiranje pomembnih obveščevalnih podatkov. Nekatero ofenzivno nalogo se izvajajo v namen zbiranja teh podatkov in pa ustvarjanja situacije, s pomočjo katere bi odkrili sovražnikove namene in ostale pomembne informacije (Smartbook, 2008).

Zaslepijo in zavedejo sovražnika

Ofenzivno delovanje moti sovražnika pri pridobivanju obveščevalnih podatkov, nadzorovanju in izvidovanju. To lahko zavede sovražnika do mere, da svoje rezerve prestavi stran od mesta naših odločilnih delovanj (Smartbook, 2008).

Ustvarijo varno okolje za stabilizacijsko delovanje

Če sovražnikove sile ogrožajo ali neposredno napadajo lokalno prebivalstvo, stabilizacijsko delovanje ni mogoče. Ofenzivno delovanje pa sovražnika uniči ali izolira v takšni meri, da je stabilizacijsko delovanje mogoče izvajati ali nadaljevati. Ofenzivno delovanje proti upornikom pomaga pri tem, da je delovanje upornikov oteženo in se ti težko organizirajo. Tovrstno delovanje upornike sili k branjenju njihovih baz, obenem pa s tem onemogoča delovanje in s tem napadanje iz teh baz (Smartbook, 2008).

Furlan (Furlan, 2006) pa je namen ofenzivnega delovanja opredelil na sledeč način.

»Namen ofenzivnega delovanja³ je poraziti sovražnika z usmerjenim nasilnim delovanjem, ne samo po njegovih prednjih elementih bojne razporeditve, ampak tudi skozi globino. Manever v globino predstavlja veliko grožnjo, za katero mora najti odgovor. Zato je prisiljen ukrepati, kar mu omejuje iniciativo. Fizično uničenje sovražnika je sicer samo sredstvo za doseganje uspeha in ne samo po sebi cilj napada. Z uničenjem kohezivnosti njegove obrambe in razbitjem ter izolacijo delov bojne moči moramo povzročiti zmedo in blokado v njegovih vrstah. Poleg tega je namen napada še:

- zavzeti prostor,

³ ang. offensive operations

- pridobiti informacije (nasilno izvidovanje),
- preusmeriti od težišča delovanja ali zavajanje,
- vezati na prostoru⁴ in preprečiti premestitve ali grupiranje sil,
- prehiteti sovražnika v prevzemanju pobude in
- razbiti sovražni napad (Furlan, 2006)⁵.«

2.3 VRSTE MANEVRA

Vrste manevra so obhodni manever, globoki obhod, infiltriranje ali vrinjenje, prodor in pa frontalni ali čelni napad. Poveljnik navadno izbere eno vrsto manevra, na kateri gradi potek dejavnosti. Poveljnik en nivo višje ne specifikira vrste manevra (ali pa zelo redko). Vendar pa njegova namera in zahtevano končno stanje vključno z zahtevanim časom v katerem mora biti naloga izvršena, zožijo izbor na določeno vrsto manevra (Smartbook, 2008).

Obhodni manever

Obhodni manever je vrsta manevra, pri kateri ofenzivne sile obidejo sovražnikovo glavino defenzivnih sil, ter napadejo sovražnika z boka na njegovi trenutni lokaciji. Na taktični ravni, se z obhodnim manevrom skuša zavzeti teren, uničiti določene sovražnikove sile, ter presekati njegove poti izmika. Z obhodnim manevrom se ofenzivne sile izognejo sovražnikovemu čelnemu delu sil, kjer je zaščiten in ima največjo koncentracijo ognjene moči (Smartbook, 2008).

Enojni obhodni manever se izvaja na en sovražnikov bok, dvojni obhodni manever na oba boka ali pa preko sovražnikovih obrambnih položajev, kar imenujemo vertikalni manever⁶. Katera koli varianta pa se lahko razvije v obkolitev sovražnikovih sil. Da bi sovražnika obkolili, mora poveljnik najti ali ustvariti napadni bok. Včasih sovražnik odkrije in izpostavi enega izmed bokov s tem, ko pošlje del svojih sil naprej. Obhod se torej lahko konča z obkoltitvijo sovražnika.

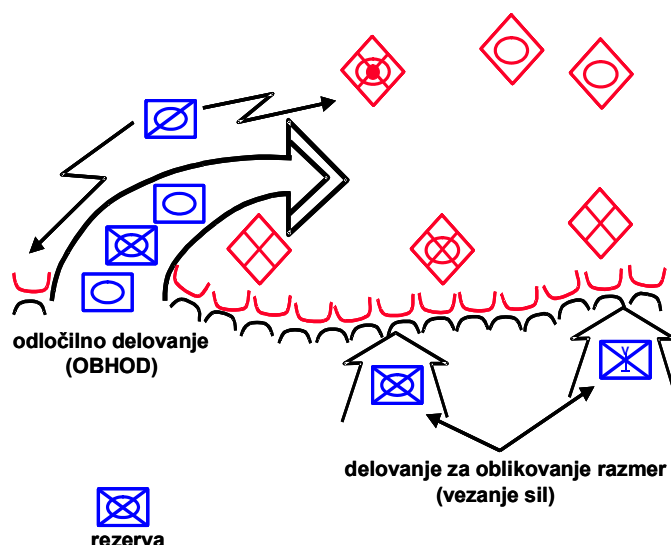
Obkoltitve so operacije, kjer ena izmed nasprotujočih si sil izgubi svobodo manevriranja, ker jo je nasprotna sila izolirala. Ofenzivna obkoltitev je navadno rezultat obhodnega manevra ali pregona. Ofenzivna stran ohranja stik z sovražnikom, da bi preprečila njegovo reorganizacijo in protinapad. Ko ofenzivna stran sovražnika obkoli, postavi zunanji in notranji obroč. Zunanji obroč zaustavlja sovražnikove poskuse, da bi prodrli do obkoljene enote, notranji obroč pa preprečuje obkoljeni enoti, da bi obroč predrli. Ofenzivna stran nato stori vse, da bi obkoljenega sovražnika uničila. Obkoltitve se velikokrat pojavijo pri nelinearnih ofenzivnih operacijah (Smartbook, 2008).

⁴ ang. fix the enemy

⁵ Furlan, 2006 str. 87 (Bojno delovanje)

⁶ Furlan, 2006 (Bojno delovanje)

Slika 1: Obhodni manever

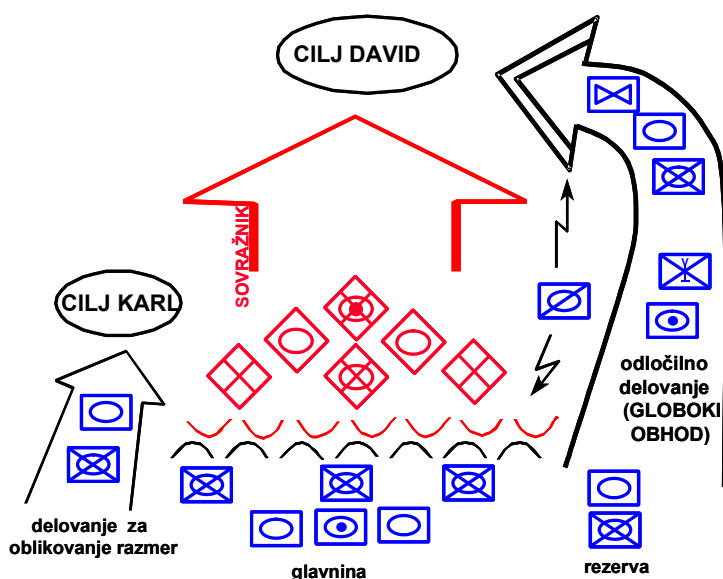

Vir: Furlan (2006, str. 92)

Globoki obhod

Podobno kot pri obhodnem manevru, gre pri globokem obhodu⁷ za to, da ofenzivne sile obidejo sovražnikovo glavnino defenzivnih sil, vendar pa ga ne napadejo z boka, temveč skušajo zavzeti določene cilje za hrbtom, v zaledju glavnine sovražnikovih sil. S tem sovražnikove sile prisilijo, da zapustijo trenutne defenzivne pozicije ali pa pošljejo znatni del svojih sil, da se spopade z ofenzivno stranjo. Take vrste manever navadno zahteva precej večjo globino kot ostale vrste manevrov. Tukaj pridejo do izraza tudi orožja z večjim dometom za učinkovito zaščito sil, ki izvajajo manever ter za napad na sovražnika (Smartbook, 2008).

Slika 2: Globoki obhod

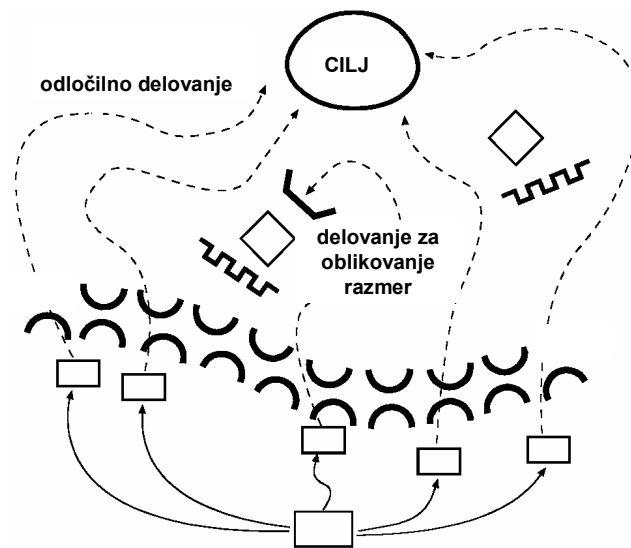
Vir: Furlan (2006, str. 93)

⁷ preobrat (ang. turning moment)

Vrinjenje

Vrinjenje⁸ je oblika manevra pri kateri gre za neopazen premik skozi ali v sam razpored sovražnikovih sil ali v njegovo območje z namenom zavzeti določeno pozicijo, ki nudi prednosti, medtem ko pri tem izpostavimo le manjši del enote sovražnikovemu obrambnemu ognju. Da bi sile, ki se skušajo vrinuti ostale neopazne, so v ta namen določene manjše enote, ki so temu sorazmerno tudi šibkejše. Tovrstne enote redko same porazijo in uničijo sovražnikovo obrambno linijo. Te sile napadajo manj zavarovane in branjene položaje, dobro zavarovane in branjene položaje pa iz boka ali s hrbta z namenom, da bi zavarovale ključni teren za podporo večjim odločilnim operacijam, ali pa da bi zmotile potek sovražnikovih operacij (Smartbook, 2008).

Slika 3: Vrinjenje

Vir: Furlan (2006, str. 93)

Prodor

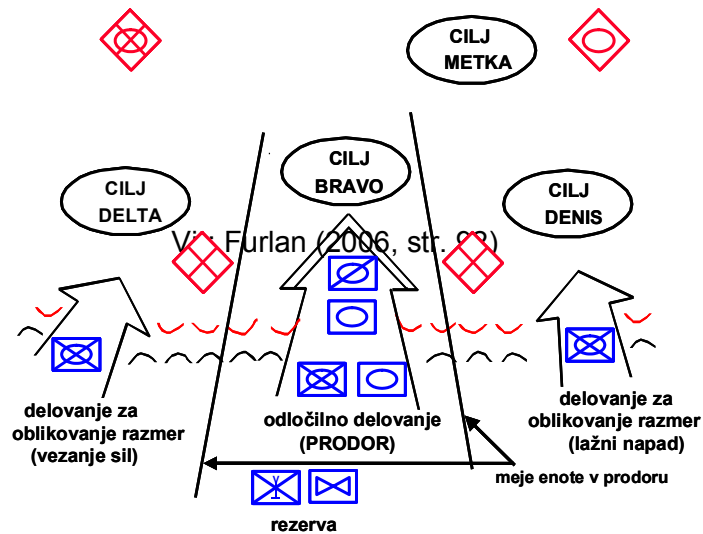
Prodor⁹ je oblika manevra pri kateri gre za to, da bi sile, ki prodor izvajajo, sovražnikovo obrambo na določenem ozkem pasu uničile in s tem podrle njegov obrambni sistem. Prodor se uporablja takrat, ko je nemogoče napasti katerega od sovražnikovih bokov ali pa nam čas ne dopušča katerega izmed drugih vrst manevrov. Uspešen prodor lahko ustvari dobre pogoje za napad z boka ali hrbta. Prodor je usmerjen na čelni del sovražnikove obrambe, za to je tveganje človeških življenj dosti večje kot pri do sedaj opisanih vrstah manevra (Smartbook, 2008).

V kolikor je sovražnik razširjen v prostoru ali pa ima nezaščitene boke, ofenzivna stran izkoristi za prodor tudi to. Za uspešnost prodora je potrebna osredotočenost bojne moči na določeni točki sovražnikove obrambe (Furlan, 2006).

⁸ ang. infiltration

⁹ ang. penetration

Slika 4: Prodor

Vir: Furlan (2006, str. 92)

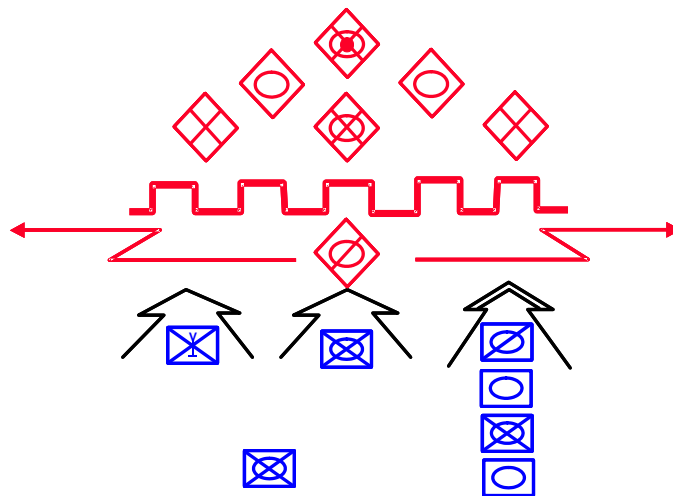
Frontalni napad

Frontalni napad¹⁰ je oblika manevra, pri kateri gre za uničenje šibkejšega sovražnika ali za vezanje večjega sovražnika po širšem območju. Na taktični ravni napadna stran lahko uporabi frontalni napad, da bi porazila šibkejšega sovražnika. Pri frontalnem napadu gre za napad na sovražnika po najbolj neposredni liniji. Za tovrstni manever se poveljnik odloči, ko je sovražnik očitno šibkejši in so napadne sile v očitni premoči ter prednosti. Poveljnik mora upoštevati tudi učinke direktnega in indirektnega ognja, ter načrtovati indirektno podporo tik pred napadom. Uspeh frontalnega napada je odvisen od prednosti bojne moči ves čas napada. Frontalni napad pa je tudi najbolj tvegan, saj napadalec izpostavi večino svojega moštva defenzivni strani in neposredno direktnemu ognju defenzivne strani. Kot najbolj neposredna oblika manevra, je frontalni napad najbolje uporabiti za preplavljanje šibke sovražnikove obrambe ali pa, ko je sovražnikov odpor neorganiziran. Pogosto je to najboljša oblika manevra za hitri napad ali za reakcijo ob stiku, saj je tu bistvenega pomena preprostost manevra ter hitrost za vzdrževanje tempa ter pobude. Frontalni napad je lahko tudi eden izmed načinov oblikovanja pogojev, da bi poveljnik lahko izvedel odločilno nalogo. Poveljnik pa lahko tovrstni manever uporabi tudi pri zasledovanju oziroma pregonu sovražnika. Poveljniki večjih enot, pa lahko znotraj prodora ali katere druge operacije oziroma manevra uporabijo manjše sile za frontalni napad na nekem delu bojišča za oblikovanje razmer, ki so pogoj za izvedbo odločilnega manevra (Smartbook, 2008).

Frontalni napad se pogosto uporablja bodisi pred prebojem ali pred obhodnim manevrom (Furlan, 2006).

¹⁰ čelni napad (ang. frontal attack)

Slika 5: Frontalni napad

Vir: Furlan (2006, str. 91)

2.4 ZNAČILNOSTI OFENZIVNEGA DELOVANJA

Presenečenje, koncentracija ognja, tempo ter preprostost so značilnosti, ki oblikujejo ofenzivno delovanje. Učinkovite ofenzivne operacije so odvisne od točnih obveščevalnih podatkov ter ostalih pomembnih informacij, ki se navezujejo na sovražnika, vreme ter zemljišče. Poveljnik mora svojo enoto postaviti na mesto, ki ji nudi prednost pred sovražnikom še preden pride do stika z njim. Varnostne operacije pa preprečujejo sovražniku, da bi prišel do podatkov o naših silah. Stik s sovražnikom preden se začne odločilna operacija je nameren, in sicer v namen oblikovanja optimalnih pogojev za izvedbo odločilne operacije (Smartbook, 2008).

Presenečenje

Pri ofenzivnem delovanju poveljnik doseže presenečenje, če napade sovražnika v času ter na mestu, ki ga le-ta ne pričakuje ali pa na način, na katerega je sovražnik nepripravljen. Sposobnost oceniti namero sovražnika ter ga prikrajsati da bi razumel situacijo, je bistveno za doseganje presenečenja. Nepredvidljivost ter drznost pripomoreta k doseganju presenečenja, prav tako tudi izbira smeri, pravočasnost ter izurjenost enote. Presenečenje pripomore k sovražnikovi počasni reakciji na situacijo, preobremeni ter zmede njegovo poveljevanje in kontrolo, povzroči psihološki šok sovražnikovim vojakom ter poveljnikom ter zmanjša skladnost oziroma kohezivnost sovražnikove obrambe. Z zmanjšanjem sovražnikove bojne moči, presenečenje omogoča napadalcu, da izkoristi sovražnikovo stanje paralize (Smartbook, 2008).

Osredotočenost

Osredotočenost poveljnik doseže z osredotočenostjo učinkov bojne moči, da bi dosegel določen namen. Poveljnik mora učinke bojne moči osredotočiti na točno določenem mestu in ob točno določenem času, biti pa jih mora sposoben hitro razpršiti in umakniti, da ne bi postali sovražnikov cilj (Smartbook, 2008).

Poveljnik bo osredotočenost dosegel z načrtovanjem in pripravami, izvidovanjem, določitvijo težišča delovanja in uporabo orožij, ki ga bodo podpirala, zbiranjem obveščevalnih podatkov ter razumevanjem situacije, saj bo le tako lahko pravilno razmestil enote in s tem dosegel osredotočenost učinkov bojne moči (Škrebinc in ostali, 2007).

Tempo

Narekovanje tempa je nujno za ohranjanje pobude v ofenzivnem delovanju. Na operativni ravni pomeni hitrejši tempo omogočanje napadalcu, da prekine sovražnikove defenzivne načrte s tem, ko uspešno zaključi akcijo še preden se sovražnik uspe odzvati. Na taktični ravni, pa tempo omogoči napadalcu hitrejšo premagovanje ovir ter obrambne linije ter uniči nasprotnikove sile po globini, še preden se sovražnik uspe odzvati (Smartbook, 2008).

Preprostost

Preprostost se tukaj nanaša na preprostost načrta izvedbe naloge, ki se ga enota v grobem drži. Poveljnik preprostost načrta prikaže tako, da sestavi nek preprost, izviren okvir naloge, ki na koncu pripelje do odločilnih uspehov. Poveljnik mora točno vedeti, kdaj in kje mora izkoristiti določen del bojne moči svoje enote in ne odlaša z izvedbo načrta. Preprost načrt, katerega razumejo vsi posamezniki vojake motivira, da premagajo strah in se soočijo z nevarnostjo (Smartbook, 2008).

Furlan¹¹ pa je v svoji skripti k naštetemu dodal še:

- Obveščevalna zagotovitev, kar pomeni, da mora za uspešnost naloge poveljnik imeti čim več podatkov o sovražniku in zemljišču. Vendar pa mora ves čas kritično ocenjevati te podatke, saj so lahko kakšni podatki netočni ali celo napačni.
- Drznost pomeni, da mora biti poveljnik pri izvajanju naloge ves čas odločen in agresiven ter to agresivnost prenašati na svoje podrejene, ter jim s tem vlivati pogum in zaupanje. Ves čas pa mora prav tako izkoriščati ugoden položaj v situaciji in to čim dlje obdržati.
- Kontrola pomeni, da mora biti poveljnik sposoben ves čas in v vsakem trenutku kontrolirati potek napada ter imeti kontrolo nad situacijo ter svojo enoto.
- Globina pomeni, da mora pri načrtovanju in pripravah na napad poveljnik predvideti globino napada, torej končno linijo napada.
- Varnost pomeni, da se napad izvaja iz varnega območja baze, preko izhodiščne črte, ki je varovana in ni pod opazovanjem sovražnika. Posebej pozoren mora biti poveljnik na zaščito bokov.
- Manever pomeni ogenj in premik. To napadnim silam omogoča prednost pred sovražnikom. Tukaj je usklajenost ognja bistvenega pomena, saj se sile gibljejo hitro, ogenj pa nevtralizira sovražnika, ga uničuje ter mu ne omogoča delovanja po naših silah v premiku.
- Zavajanje pomeni manipulacijo s sovražnikom glede razumevanja situacije. To nam zagotavlja in povečuje varnost naših sil ter vpliva na sovražnikovo varianto delovanja, kar lahko poveljnik naših sil izkoristi sebi v prid.

¹¹ Furlan 2006, Bojno delovanje (str. 87-88)

- Zemljišče je potrebno čim bolj izkoristiti sebi v prid, zato je poznavanje zemljišča bistvenega pomena. Poveljnik ga mora znati izkoristiti za opazovanje bojišča, kritje in masko enote, prikrit manever, varovanje smeri prodora, izboljšanje varnosti enote, onemogočanje sovražniku, da bi se premikal ter za vzpostavitev baznih območij za delovanja, ki sledijo.

- Bojna moč pomeni grupiranje enot, ki imajo veliko ognjeno moč, so premične in imajo učinkovit sistem poveljevanja in kontrole¹²
Bojno moč dosežemo z uravnoveženim grupiranjem enot, ki imajo veliko ognjeno moč, so v celoti premične in imajo učinkovit sistem poveljevanja in kontrole ter zagotovitev delovanja. Osredotočenost prevladujoče ognjene moči v kritičnem času in prostoru, ki ji sledi odločno izkoriščanje uspeha, je ponavadi potrebna v napadu za doseganje odločilnih rezultatov. Poveljnik si prizadeva za uporabo bojne moči z določitvijo točke težišča delovanja, kjer naj bi bil sovražnik najšibkejši.

¹² ang. C2 - command and control

3 PREMİK V STİK

3.1 PREHODNO DELOVANJE

Prehodno delovanje (glej Škerbinc in ostali, 182-197) je delovanje, ki omogoča prehod iz ene vrste delovanja v drugo¹³, ter ju med seboj poveže na način, da zagotovi taktično prednost. Med vrste prehodnega delovanja uvrščamo:

- izvidovanje,
- varovanje,
- premik v stik,
- boj v srečanju,
- povezovanje enot,
- zamenjava enote v boju,
- umik,
- prečkanje in prehod skozi ovire,
- pohod in aktivnosti v zbirnem območju.

Premik v stik je vrsta prehodnega delovanja, pri kateri gre za ustvarjanje primernih razmer za nadaljnje delovanje, za vzpostavitev oziroma iskanje stika s sovražnikom ali pa za ponovno vzpostavitev stika s sovražnikom. Poveljnik se za tovrstno delovanje odloči kadar taktična situacija ni jasna, ali pa ko je sovražnik prekinil stik. Pravilno izveden premik v stik ustvari ugodne razmere in obdrži poveljnikovo svobodo odločanja o nadaljnjih akcijah tudi po vzpostavitvi stika s sovražnikom. Pri ohranjanju pobude pa je najpomembnejše prilagajanje situaciji (Smartbook, 2008).

Določen namen, agresivni duh, decentraliziran nadzor ter hitro uvajanje združenih oboroženih enot od premika do napada ali obrambe, so značilnosti premika v stik.

Temelji premika v stik so:

- najti sovražnika na vsak način;
- prvi stik vzpostaviti z najmanjšo možno enoto, dovolj veliko, da se ščiti ob stiku;
- prvi stik vzpostaviti z majhno, mobilno, samostojno enoto, da bi se izognili odločilnim spopadom na zemljišču, ki si ga je izbral sovražnik, saj bi to predstavljalo prednost zanj (to poveljniku omogoča fleksibilnost pri oblikovanju razmer za nadaljnje delovanje);
- organizirati in formirati sile na način, da si hitro premične, z možnostjo hitrega prehoda v napad iz katerekoli smeri bi bilo potrebno;
- držati sile na razdalji, s katere je podpora še mogoča, da bi zagotovila primeren odziv na sovražnikov ogenj;
- ob stiku s sovražnikom je potrebno stik obdržati, ne glede na to, kako se situacija odvija (Smartbook, 2008).

BOJ V SREČANJU

Premiku v stik sledi boj v srečanju. To je bojni postopek, katerega izvede stran, ki izvaja premik v stik in naleti bodisi na stacioniranega ali premikajočega se sovražnika, ob nepričakovanem času ter kraju.

¹³ ofenzivno, defenzivno, stabilizacijsko

Značilnosti boja v srečanju so:

- omejene informacije oziroma nepoznavanje sovražnika;
- poveljnik ima na voljo izredno malo časa, da se odloči, kako bo odreagirал na stik;
- hitro spreminjanje situacije;
- hitro odvijanje bitke ter bojnih postopkov.

Torej, ko se enota premika v stik, lahko naleti na sovražnika ki se, ali se ne premika. Pogosto se premik v stik izvaja takrat, ko izvidovanje ni bilo uspešno. Enota, ki prva odreagira na nepričakovani stik, je navadno v prednosti pred svojim nasprotnikom. Vendarle pa se boj v srečanju lahko izvaja tudi kadar se nasprotne smeri zavedajo prisotnosti ena druge, vendar se obe odločita za takojšnji napad, da bi obdržali taktično prednost ali zasegli ključni ali odločilni teren. Do boja v srečanju lahko pride tudi v primeru, da se ena stran odloči za obrambo na hitro roko, napadna stran pa s hitrim napadom prepreči defenzivni strani, da bi lahko organizirala in postavila obrambo. Ne glede na to, kako enota vzpostavi stik, je za uspeh bistveno dobiti in obdržati pobudo (Smartbook, 2008).

3.2 ORGANIZIRANOST SIL V PREMIKU V STIK

Sile v premiku so organizirane v izvidniške sile, prednje varovanje, glavnino ter bočno in zaledno varovanje (Škerbinc in ostali, 2007). Organizirane so glede na situacijo na bojišču. Poveljnik se lahko odloči, da bo pred glavnino sil postavil manjšo enoto kot varnostni element, da glavnina sil ne pade prva v stik s sovražnikom. Na podlagi dejavnikov PSZE-CC¹⁴ se poveljnik lahko odloči, da bo tudi na bokih glavnine svojih sil postavil manjše enote pri premikanju v stik. Ko ena izmed teh enot pade v stik, to sporočijo poveljniku, kateri se nato odloča, kdaj je primeren čas, da aktivira glavnino svojih sil za odločilne spopade (Smartbook, 2008).

Premik v stik se lahko izvaja na dva načina (Smartbook, 2008). Ti dve tehniki se imenujeta poišči in napadi¹⁵ ter tehnika približevanja v pohodu¹⁶.

Poišči in napadi

To tehniko navadno izvaja pehota ob podpori drugih enot kadar je sovražnik razpršen v manjše enote ali pa kadar je naloga ofenzivne strani, da prepreči sovražniku gibanje v določenem območju. Tovrstno tehniko navadno izvaja enota v velikosti bataljona.

Približevanje v pohodu

Navadno se ta tehnika uporablja, kadar se neka enota premika kot del bataljona. V tem primeru je kot sprednji varnostni element, glavnina sil, ali bočno ali hrbtno zavarovanje lahko četa.

Napadne sile pobudo dobijo z natančno in točno izvedbo bojnih postopkov na ravni voda ali nižje in pa poznane reakcije na stik za večje enote.

3.3 NAČRTOVANJE IN PRIPRAVE

¹⁴ PSZE-ČC – ang. METT-TC

¹⁵ ang. Search and Attack

¹⁶ ang. Approach-March Technique

Manjše enote¹⁷ navadno izvajajo premik v stik kot del večje enote. Na podlagi elementov PSZE-ČC pa lahko premik v stik izvajajo samostojno. Zgodi se lahko, da sta situacija in sovražnik nejasna in nepoznana. Četa se premika na način, da zagotavlja varovanje in omogoča hitro povečanje bojne moči, ko je sovražnik odkrit. Preden se naloga prične izvajati, je potrebno določiti tudi tehniko premikanja v stik. V kolikor do stika ne pride, enota na cilju izvede konsolidacijo. Poveljnik pehotne enote analizira situacijo ter se na podlagi pridobljenih informacij odloči za primerno taktiko za izvedbo naloge. Vse informacije posreduje hitro ter natančno in stremi k čimprejšnjemu stiku s sovražnikom, ter k ohranjanju stika z njim (Smartbook, 2008).

Vloga poveljnika je, da se na vsako nalogo dobro pripravi. Natančno načrtovanje in priprave so odvisne od časa, ki ga ima na voljo. Vedno in v vsakem primeru pa mora upoštevati določene dejavnike ter jih analizirati. Preko analize dejavnikov PSZE-ČČ¹⁸ se mora torej poveljnik odločiti kako bo nalogo izvedel. Upoštevati mora naslednje:

- **Poslanstvo naloge** – kaj je poslanstvo, ki ga dobi od nadrejenega poveljstva, katerega je dolžan izpolniti;
- **Sovražnik** – kaj ve o sovražniku, njegovih namenov, njegovi oborožitvi, motivaciji, lokaciji, baznih mestih, poveljniških mestih, mestih za podporo, itd.;
- **Zemljišče in vreme** – kako bo relief, zgradba tal, pogozenost, vremenske razmere, noč ali dan vplivalo na izvedbo naloge;
- **Enote** – kakšna je motivacija, pripravljenost, izurjenost, oborožitev in oprema, itd. lastnih sil;
- **Civilisti** – kako bodo vplivali civilisti na izvedbo naloge, v kolikor se pojavijo na območju, kako postopati v tem primeru, kdo jih bo prevzel, kam z njimi, ali podpirajo njegovo enoto ali sovražnika, itd.;
- **Čas** – koliko časa ima na voljo za priprave in načrtovanje, ter kdaj mora biti naloga izvršena.

¹⁷ na primer četa, vod

¹⁸ ang. METT-TC - mission, enemy, terrain, troops, time, civilians

4 NAPAD

Napad je vrsta ofenzivnega delovanja, za katerega je značilno uničenje sovražnika, zavzetje ter zavarovanje nekega zemljišča ali pa oboje. Ko se poveljnik odloči za napad ali ko se med bojnimi operacijami pojavi možnost za napad, mora biti poveljnik sposoben združiti ter upoštevati vse učinke bojne moči proti sovražniku s tempom in intenzivnostjo kateri se sovražnik ne more zoperstaviti (Smartbook, 2008).

Za uspešno izvedbo napada so potrebne natančne priprave in načrtovanje, sinhronizacija in preizkusi. Poveljnik čete poveljnikom vodov izda natančno povelje pri katerem je bistveno, da vsak poveljnik voda razume kaj je poslanstvo, namen ter cilj napada, ter vse to prenesti na svoje podrejene.

Poveljnik lahko napad izvaja podnevi ali ponoči, peš ali pa iz oklepnega vozila pehote. Vse vrste napada imajo na nivoju voda pet faz (Bavdek, 2007):

1. Faza: načrtovanje in priprava (s pomočjo procesa bojnega odločanja se poveljnik pripravi na izvedbo naloge)
2. Faza: nevtraliziranje nasprotnikovega delovanja (ob stiku mora biti ogenj dovolj močan, da prikuje sovražnika k tlom, nevtralizira njegovo delovanje, ob enem pa je potrebno paziti na potrošnjo streliva)
3. Faza: juriš (pri jurišu na sovražnika je potrebno zagotoviti, da ko se del enote premika, ga drugi del ves čas krije z ognjem; premikati se je potrebno na način »krijem, grem«¹⁹)
4. Faza: preboj (ko jurišni del pride na cilj, torej do sovražnikovih položajev, je potrebno sovražnika pregaziti, ga pregnati ali uničiti ter zavzeti njegove položaje)
5. Faza: reorganizacija in konsolidacija (na končni liniji napada²⁰ enota območje zavaruje, sledi poročanje²¹ o mrtvih, ranjenih, količini streliva, vode, materialnih sredstvih ter po potrebi ponovna vzpostavitev PINK²² linije)

4.1 NAMEN NAPADA

Namen napada je lahko usmerjen proti sovražnikovim silam ali pa na določeno zemljišče. Če je usmerjen proti sovražnikovim silam je to z namenom poraziti ali uničiti sile, če pa je usmerjen v določeno zemljišče pa je z namenom zavzetja zemljišča ali pa, da se določeno zemljišče obdrži²³ (Škerbinc in ostali, 2007).

Poleg tega je namen napada še:

- pridobiti informacije (nasilno izvidovanje),
- preusmeriti od težišča delovanja ali zavajanje,
- vezati na prostoru²⁴ in preprečiti premestitve ali grupiranje sil,
- prehiteti sovražnika v prevzemanju pobude in
- razbiti sovražni napad (Furlan, 2006).

¹⁹ poznano tudi kot »ena noga je vedno na tleh«

²⁰ KLN – zadnja meja napredovanja za sovražnikovimi položaji

²¹ ang. LACE report – Liquid, Ammunition, Casualties, Equipment

²² linija poveljevanja in kontrole

²³ Škerbinc in drugi (2007, Lahki pehotni (motorizirani) bataljon)

²⁴ ang. fix the enemy

4.2 VRSTE NAPADA

Hitri napad

Poveljnik s svojo enoto izvede hitri napad, kadar nima časa za načrtovanje, priprave in preizkuse, z namenom pridobivanja prednosti na bojišču zaradi hitrosti. Od načrtovanega napada se torej razlikuje predvsem po času, ki ga poveljnik nameni za načrtovanje in pripravo na napad (Smartbook, 2008).

Da bi poveljnik ohranil moment napada in pobudo, za pripravo nameni kar se da minimalno časa, prav tako za izvidovanje, uporabi trenutno razpoložljive pripravljene sile, za preizkuse pred nalogo pa časa ni. Napad mora biti izveden iz nepričakovane smeri ter podprt z vsemi razpoložljivimi orožji ter z osredotočenim ognjem. Povelja pri hitrem napadu so kratka. Pomembno je, da poveljnik zna izkoristiti nepripravljenost sovražnika, ter znati obdržati pobudo (Furlan, 2006).

Pripravljeni napad

Pripravljen napad se izvaja, kadar ima poveljnik dovolj časa za načrtovanje, priprave in preizkuse pred nalogo. Izvaja se na pripravljene obrambne položaje sovražnika, kadar sta nujno potrebni usklajenost, sinhronizacija in velika natančnost ognja in manevra (Šrebinc in ostali, 2007).

Pripravljen napad se izvaja tudi kadar je potreben prodor skozi položaje in uničenje sovražnika. Na račun časa, se pri pripravljenem napadu poudarja grupiranje bojne moči (Furlan, 2006).

Protinapad

Protinapad spada med napade s posebnim namenom. Enota izvede protinapad z namenom poraziti sovražnikove sile v napadu, prevzem pobude ali ponovno zavzetje določenega zemljišča (Škrebinc in ostali, 2007).

Protinapad²⁵ se izvaja z vsemi silami ali pa z delom sil, ki niso bile angažirane v obrambi ali pa z rezervo. Cilj protinapada je, da bi preprečili sovražniku dosego namena njegovega napada. Lahko pa se protinapad uporabi, da bi porazili sovražnika v napadu (Furlan, 2006).

Lažni napad

Tako kot protinapad, tudi lažni napad spada med napade s posebnim namenom. Namen lažnega napada je predvsem zavajanje sovražnika ter odvrčanje sovražnikove pozornosti od težišča delovanja naših sil (Škrebinc in ostali, 2007).

Za izvedbo lažnega napada morajo biti sile, ki ga izvajajo ustrezne moči ter sestave, da bi dosegle pravilen učinek (Furlan, 2006).

Motilni napad

Motilni napad prav tako spada med napade s posebnim namenom. Izvaja se kadar skušamo motiti sovražnikove priprave na napad in ga na tak način oslabiti. Izvaja se bodisi, ko se

²⁵ ang. counter attack

sovražnikove sile zbirajo in pripravljajo na napad, ko so v premiku, ali pa v katerikoli drugi fazi pred pričetkom napada in prečkanja izhodiščne linije (Škrebinc in ostali, 2007).

Motilni napad se izvede, ko je sovražnik najbolj občutljiv in ko so okoliščine take, da poveljnik lahko izkoristi uspeh v katerem koli drugem napadu (Furlan, 2006).

Furlan (glej Furlan 2006, str. 89-91) med vrste napada dodaja še nasilno izvidovanje, naskok in demonstracijo sile.

4.3 ORGANIZIRANOST NAPADA

Furlan (v Furlan, 2006) v svoji skripti organizacijo sil razdeli na bojne sile in sile za bojno podporo. Omenjene pa razdeli dalje.

Bojne sile:

- jurišne sile,
- sile za zaščito bokov,
- sile drugih ešalonov ali rezerva.

Sile za bojno podporo:

- ognjena podpora,
- artilerija,
- ladijska podpora,
- zračna podpora,
- bojni helikopterji,
- sile za zračno obrambo,
- inženirske enote,
- sile za elektronsko bojevanje.

4.3.1 BOJNE SILE

Jurišne sile

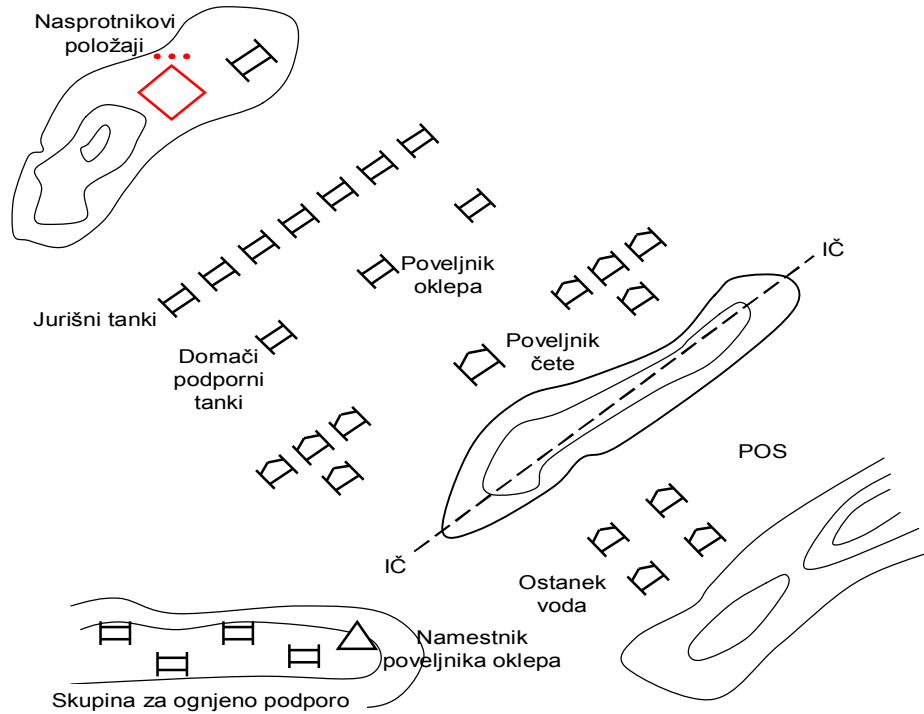
Jurišne sile²⁶ so oklepne enote, enote brez oklepa, bojni (oklepni) helikopterji, zračno-premične enote, desantne enote in amfibijske enote. Za izvedbo bojnih delovanj sta odločilnega pomena moč jurišnih sil ter njihova razpoložljivost za napad (Furlan, 2006).

- Oklepne enote

Če je le mogoče, je potrebno jurišne sile (mehanizirana pehota) okrepiti (glej Slika 6) z oklepnimi enotami ali pa jih z oklepnimi enotami podpreti (glej Slika 7). Te enote so primerne za napade na širših območjih ter za hitre in močne napade na sovražnika (Furlan, 2006).

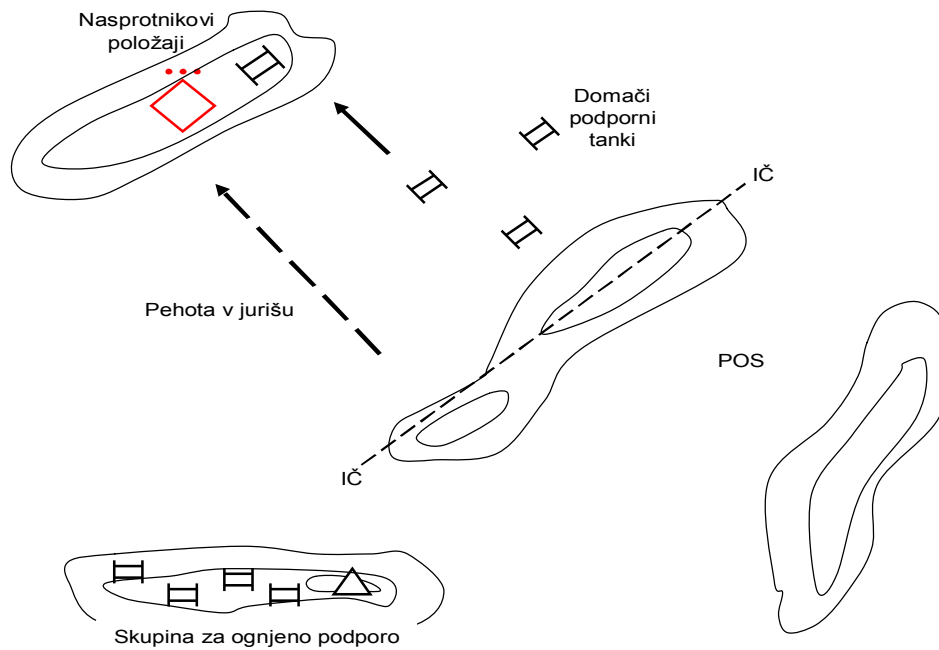
²⁶ ang. assault forces

Slika 6: Mehanizirana pehota s tanki v jurišu

Vir: Bavdek (2007, str. 65)

Slika 7: Izkrkana pehota s tanki v jurišu

- Enote brez oklepa

Enote brez oklepa se uporabljajo kadar je branilec tudi brez oklepa. Takšne enote bomo uporabili na težko prehodnem zemljišču. Uporabljajo se za različne namene kot so vrinjenje skozi medprostore, napad v sovražnikov bok, napad na sovražnikovo zaledje ali pa za ustvarjanje pogojev za napad oklepni enot (Furlan, 2006).

- Bojni (oklepni) helikopterji

Bojne helikopterje se lahko uporabi za izvedbo samostojnih nalog ali v povezavi s kopenskimi silami. S posrednim in neposrednim ognjem lahko kontrolirajo območje, ščitijo boke, čistijo poti ali pa se jih uporabi za čiščenje območja (Furlan, 2006).

- Zračno-premične enote

Zračno-premične²⁷ enote se lahko uporabijo kot rezerva ali pa za zavzetje določenega cilja s presenečenjem.

- Desantne enote

Desantne enote²⁸ se uporabljajo za izvajanje specialnih oblik delovanja, v napadu pa se lahko uporabijo tudi za izolacijo sovražnikovih rezerv, zaščito bokov ali ustvarjanje občutka nevarnosti v zaledju (Furlan, 2006).

- Amfibijske enote

Amfibijske enote se lahko uporabijo v sodelovanju z zračno-premičnimi ali desantnimi enotami za izvajanje delovanje z morja na sovražno obalo (Furlan, 2006).

Sile za zaščito bokov

Sile za zaščito bokov so nujno potrebne sile, ki jih uporabimo za zaščito bokov ter pokritje medprostorov. Te sile zagotavljajo ognjeno moč in delujejo proti sovražnikovim silam, ki so ostale v zaledju sil v napadu. Med drugim tudi zagotavljajo zaščito enotam za podporo (Furlan, 2006).

Sile drugih ešalonov²⁹ ali rezerva

Rezervne sile so nujno potrebne, da jih poveljnik lahko uporabi v nepredvidljivih okoliščinah, za zamenjavo sil, za vzdrževanje momenta in pobude v napadu, za izkoriščanje uspeha v napadu, itd. Rezervne sile ne smejo imeti nikakršne druge naloge kot samo to, da čakajo, da jih poveljnik uporabi v napadu. Takoj ko se to zgodi, je potrebno organizirati novo rezervo. Lokacija rezervnih sil mora biti primerna, da jih lahko poveljnik uporabi hitro in v katerikoli smeri delovanja (Furlan, 2006).

Naloge sil drugih ešalonov so preprečevanje prodora sovražnika skozi sile v napadu, varovanje zasedenega ozemlja, zaščita oskrbovalnih poti, uničenje ostankov sil ali blokada

²⁷ang. airmobile forces

²⁸ang. airborne forces

²⁹ang. echeloned forces

sovražnih okrepitev. V kolikor sil za rezervo ni, poveljnik določi del sil drugih ešalonov za rezervo(Furlan, 2006).

4.3.2 SILE ZA BOJNO PODPORO

Ognjena podpora

Ognjena podpora mora biti na takšnih položajih, kateri ji omogočajo podpiranje oziroma delovanje ves čas napada. V kolikor se ognjena podpora premešča, se to izvaja po delih, saj se ne sme zgoditi, da v kateremkoli trenutku napada, podpora ne bi bila mogoča (Škrebinc in ostali, 2007).

Da ognjena podpora deluje ves čas delovanja jurišnih sil, je odgovoren poveljnik. Za to poskrbi z dobrimi pripravami in načrtovanjem ter sinhronizacijo bojne moči. Težišče podpore se lahko spreminja, kar opredeli poveljnik v načrtu delovanja (Furlan, 2006).

Pri načrtovanju ognjene podpore mora poveljnik upoštevati naslednje:

- položaj sredstev ognjene podpore mora omogočati podporo izvidniških sil ter delovanje po globini sovražnikove obrambe;
- posredni pripravljalni ogenj se lahko uporabi za zavajanje sovražnika;
- načrtovati mora posredni ogenj za podporo pristopa;
- načrtovati mora posredni ogenj za onemogočanje in zaslepitev sovražnika med izvajanjem prehoda skozi ovire;
- načrtovati mora posredni ogenj za onemogočanje in zaslepitev sovražnika na mestu preboja sovražnikove obrambe pri izvajanju prodora;
- ogenj na cilju mora onemogočiti, nevtralizirati ali uničiti kritične sovražnikove sile;
- načrtovati mora posredni ogenj izza cilja za podporo nadaljevanja napada ali konsolidacije in reorganizacije;
- posredni ogenj ali neposredno zračno podporo lahko uporabi za zadrževanje in nevtraliziranje sovražnikove rezerve in sovražnikovih sil, ki se premeščajo (Škrebinc in ostali, 2007).

Artilerija

Artilerija se uporablja kot priprava na za preboj, za to da ne pride do prekinitve podpornega ognja uničenje določenih ciljev ali kakorkoli drugače po poveljnikovem načrtu delovanja. Pravilna uporaba artilerije in ostalih elementov ognjene podpore je ključ uspeha v napadu (Furlan, 2006).

»Med napadom artilerija opravlja številne naloge, ki vključujejo:

- pripravljalni ogenj³⁰
 - uničenje ali nevtraliziranje sovražne artilerije,
 - onemogočanje opazovanja bojišča,
 - onemogočanje delovanja zračne obrambe,
 - osvetljevanje bojišča³¹;
- zaščitni ogenj³²

³⁰ ang. preparatory fire

³¹ ang. illumination of the battlefield

³² ang. covering fire

- izolacija sil v bližinskem delovanju,
 - nevtraliziranje sil na točki preboja,
 - podpora sil po globini,
 - uničenje oklepnih sredstev,
 - pripravljenost (na poziv) med konsolidacijo sil;
- obrambni ogenj
 - nevtraliziranje groženj na bokih,
 - delovanje po silah v protinapadu,
 - blokada z uporabo raztrosnih min³³.« (Furlan 2006, 96)

Ladijska podpora³⁴

Naloge ladijske podpore so povsem enake kot naloge artilerije, njeno delovanje pa bistveno prispeva k ognjeni podpori (Furlan, 2006).

Zračna podpora

Naloge zračne podpore so izvedba premikov, razmestitev sil ter odkritje, onemogočanje ali uničenje sovražnika. Zračna podpora³⁵ je bistvenega pomena za izvedbo napada (Furlan, 2006).

Bojni helikopterji

»Helikopterji podpirajo sile v napadu s premikom sil po zraku zaradi izkoriščanja priložnosti za zavzetje ključnega objekta na zemljišču pred prihodom sil v napad. Poleg tega se uporabljajo za:

- naloge poveljevanja in kontrole,
- izvidovanje in opazovanje bokov in medprostorov,
- logistično podporo in evakuacijo ranjenih ter
- vrinjenje³⁶ in izvleko³⁷ skupin za globinsko izvidovanje³⁸.« (Furlan 2006, 97)

Sile za zračno obrambo

Sile za zračno obrambo pred napadom skrbijo za zaščito pred napadom iz zraka, med samim napadom pa skrbijo za zaščito sil v napadu in za zaščito kritičnih sredstev, pristopnih poti³⁹, rezervnih enot ter oskrbovalnih poti (Furlan, 2006).

Inženirske enote

Naloge inženirskih enot v napadu so ohranjanje momenta napada, podpora premičnosti, oviranje⁴⁰, še posebej pri zaščiti bokov, in zaščita pred protinapadi.

Aktivnosti inženirskih enot v napadu so:

³³ ang. scatterable mines

³⁴ ang. naval gunfire

³⁵ Air support

³⁶ Insertion

³⁷ Extraction

³⁸ Long range surveillance team (LRST)

³⁹ Approaches routes

⁴⁰ Counter mobility

- »izdelava prehodov skozi minska polja⁴¹ in odpiranje prehodov v lastnih;
- zaščita bokov s postavitvijo minskih polj, rušenjem in drugimi ovirami. Pomagajo tudi pri oblikovanju bojne razporeditve in omogočajo poveljniku, da zmanjša sile za varovanje;
- priprava in vzdrževanje poti za uvajanje naslednjih ešalonov;
- podpora konsolidaciji sil z oviranjem.« (Furlan 2006, 97)

Sile za elektronsko bojevanje

Sile za elektronsko bojevanje poveljniku pri načrtovanju in pripravah za napad priskrbijo pomembne informacije o sovražniku, ki vplivajo na načrt delovanja. Med napadom sovražniku onemogočajo pridobivanje informacij o naših silah (sile za zračno obrambo, artilerija, rezervne sile,...) ter odpravljajo nasprotnikove centre za zbiranje informacij o naših silah, da jih lahko z napadom uničimo (Furlan, 2006).

4.4 KONTROLNI UKREPI

Kontrolni ukrepi so nujni del vsakega načrtovanja in izvedbe naloge, saj mora poveljnik v vsakem trenutku vedeti kje so njegove enote in nad njimi imeti nadzor in kontrolo. Vsaka enota v napadu mora imeti točno določene naloge v točno določenih območjih delovanja, vsak posameznik pa mora te naloge razumeti, za kar poskrbijo njihovi nadrejeni (poveljniki oddelkov in skupin).

Kontrolni ukrepi se ne nanašajo le na bojne sile, ampak tudi na sile za bojno podporo ter sile za zagotovitev delovanja, saj brez usklajenosti vseh teh, napada ni mogoče izvesti.

Kontrolni ukrepi so:

- zbirno območje,
- pristopne poti,
- prostor oblikovanja sil / položaj za napad,
- izhodiščna črta,
- meje in črte ognja,
- smeri napredovanja / poti napredovanja,
- cilj / vmesni cilj,
- ukrepi kontrole zračnega prostora (Furlan, 2006).

Zbirna območja in pristopne poti

Zbirna območja⁴² ali območja koncentracije so območja, kjer se sile pred napadom grupirajo in pripravijo za napad, se zberejo zaradi preizkusov in administrativnih priprav ter, če je na voljo dovolj časa, počivajo. Ta območja morajo biti izven dosega sovražnikove artilerije⁴³, pristopne poti pa morajo omogočati prikrit pristop do izhodiščne linije napada.

Prostor za oblikovanje sil⁴⁴ - položaj za napad⁴⁵

Prostor za oblikovanje sil je območje, kamor se sile premaknejo tik pred napadom pred prečkanjem izhodiščne črte. Enote se tukaj zadržujejo čim manj časa, prostor pa mora bit

⁴¹ Breaching of minefields

⁴² ang. AA - Assembly area

⁴³ 15 – 20km

⁴⁴ ang. forming-up place

⁴⁵ ang. attack position

lahko prepoznaven, ne sme biti opazovan ali pod sovražnikovim ognjem ter načrtovan kot obrambni položaj.

Izhodiščna črta⁴⁶

Izhodiščna črta je sprednji rob prostora za oblikovanje sil. Biti mora zavarovana, njen namen pa je, da se sile pred napadom uskladijo in premaknejo naenkrat.

Meje in ognjene črte

Poveljnik mora vedno določiti meje med sosednjimi enotami. S tem so določene meje odgovornosti za vsako enoto, kar omogoča usklajeno delovanje.

Namen ognjenih črt⁴⁷ in črt usklajevanja ognjene podpore⁴⁸ je usklajevanju ognjenega delovanja na cilje na zemlji, preprečujejo izgube lastnih sil in omogočajo učinkovito ognjeno podporo (Furlan, 2006).

Smeri in poti napredovanja

Smeri in poti⁴⁹ napredovanja so namenjene le za določanje neke splošne smeri premika. Znotraj območja svoje odgovornosti pa imajo podrejeni poveljniki svobodo odločanja premikov in manevra (Furlan, 2006).

Vmesni cilji

Vmesni cilji⁵⁰ so cilji, ki so pomembni za enote v sestavi, saj to za njih ponavadi pomeni glavni cilj. Zavzetje teh ciljev ne sme motiti momenta napada, nanašajo pa se na določeno zemljišče ali položaj sovražnika (Furlan, 2006).

Cilji⁵¹

Cilji v napadu so fizični objekti. Zavzetje ali obvladovanje teh objektov za poveljnika pomeni prednost pred sovražnikom ali pa so bistveni za izvedbo poveljnikovega načrta (Furlan, 2006).

Ukrepi kontrole zračnega prostora⁵²

Pri uporabi zračnega prostora nad območjem delovanja moramo upoštevati vse morebitne uporabnike, zahteve za zračne poti in območja delovanja letalstva pa morajo biti usklajene s poveljnikom združenega letalstva⁵³ (Furlan, 2006).

4.5 NAČRTOVANJE IN PRIPRAVE

⁴⁶ ang. LD - Line of departure

⁴⁷ ang. fire lines

⁴⁸ ang. FSCL - Fire support coordination lines

⁴⁹ ang. axes and routes

⁵⁰ ang. intermediate objectives

⁵¹ ang. objectives

⁵² ang. air space control measures

⁵³ ang. joint force air component commander

Načrtovanje in priprave potekajo na način procesa bojnega odločanja, ki je sestavljeno iz:

1. sprejema naloge,
2. izdaje pripravljalnega ukaza,
3. izdelave verjetnega načrta,
4. začetkov nujnih premikov,
5. izvidovanja,
6. izpopolnjevanja načrta,
7. izdaje ukaza za delovanje,
8. nadziranja in preizkusov.

Prva in druga točka si sledita po zapisanem vrstnem redu, preostale pa ni nujno da si sledijo v zapisanem vrstnem redu.

NAČRTOVANJE

Ocenjevanje

Po sprejemu naloge in izdaji pripravljalnega povelja, mora poveljnik natančno analizirati dejavnike, da bi ocenil situacijo.

Ti dejavniki so:

- sovražnik (njegove zmogljivosti, organiziranost obrambe, najverjetnejša varianta delovanja, najnevarnejša varianta delovanja, stanje morale sovražnika, oborožitev in oprema sovražnika, lokacija sovražnikovih oskrbovalnih točk in poti, ter poveljniških mest, itd.);
- okolje (potrebno je analizirati zemljišče, poraščenost, možnost kritja, maske, opazovanja iz zraka, ognjenega delovanja, oviranja, dominantnih točk, opazovanja, itd.);
- vreme (vremenske razmere nam velikokrat omogočajo prikrit pristop v bližino sovražnika ali nam ta pristop otežijo, potrebno je primerno pripraviti opremo, upoštevati delovanje opreme glede na razmere, posebno sredstva, ki se napajajo preko baterij, prav tako so pomembne zaradi priprav moštva, itd.);
- lastne sile (pomembno je vedeti stanje moštva, opreme, moči, potrebe po dodatnih silah ter ostalih virov, ki so nujni za delovanje lastnih sil v napadu);
- varnost (poveljnik mora poskrbeti, da svojo enoto pripelje po čim varnejši poti, čim bližje sovražniku, ter na položaj, ki mu nudi prednost pred sovražnikom);
- čas (poveljnik si mora vzeti dovolj časa za načrtovanje in pripravo na napad, vendar se je potrebno zavedati, da to pomeni tudi več časa, da sovražnik organizira svojo obrambo; v času trajanja napada, pa je čas pomemben predvsem kar se tiče tempa napada, saj je nujno, da poveljnik doseže cilj, preden se sovražnik uspe zbrati in organizirano odgovoriti na napad) (Furlan, 2006).

Analiza variant delovanja

Poveljnik (v kolikor ima dovolj časa) načrtuje več različnih variant delovanja, vendar pa se glede na analizo prej omenjenih dejavnikov, odloči za eno. Na podlagi te odločitve nato oblikuje načrt delovanja, ki mora vsebovati organiziranost sil, naloge podrejenim enotam, shemo delovanja, časovnico, načrt ognjene podpore (direktne in indirektne), načrt podpore elektronskega delovanja, rezervne enote, načrt izvidovanja, načrt taktičnega varovanja in

zaščite (maskirna disciplina, prikritost pred izhodiščno črto, itd.), načrt konsolidacije in reorganizacije, načrt izkoriščanja uspeha⁵⁴, načrt zagotovitve delovanja ter stopnja potrebne JRKB zaščite med napadom (Furlan, 2006).

PRIPRAVA

Ko poveljnik dobi povelje nadrejenega poveljstva prične s procesom obratnega načrtovanja. To je bistvenega pomena zato, da bo v pripravljalnem povelju, svojim podrejenim lahko povedal, koliko časa imajo za priprave na nalogo. Čas za priprave je odvisen od časovnice, ki je določena za pričetek napada. Priprave na napad vključujejo predhodne premike⁵⁵, predhodno razmestitev sil⁵⁶, vrinjenje⁵⁷, pripravljalni ogenj⁵⁸. Za same napadne sile, pa to pomeni logistične priprave (popolnjevanje s strelivom, materialnimi sredstvi, specialno opremo, vodo, hrano, moštvo, itd.) ter preigravanje načrta oziroma preizkuse bojnih postopkov.

4.6 IZVEDBA NAPADA

IZVEDBA NAPADA

Furlan (v Furlan, 2006) je izvedbo napada razdelal na sledeč način.

Začetek napada

Ko poveljnik da znak za začetek napada, mora le-ta potekati tekoče in s tempom, kateremu sovražnik ni kos. Tempo oziroma hitrost napada je potrebno ohranjati dokler cilj ni zavzet in zavarovan. V kolikor se pojavi potreba, lahko poveljnik svoje sile okrepi z rezervo, da bi ohranil hitrost in pobudo v napadu.

Prehod skozi razpored lastnih sil⁵⁹

Prehod skozi razpored lastnih sil pomeni, da enota, ki je v stiku s sovražnikom omogoči drugi enoti, da preko njenih sil nadaljuje z delovanjem po sovražniku. Ves čas prehajanja skozi razpored lastnih sil, pa se mora ohranjati iniciativa oziroma pobuda, enoti pa se morata ves čas kriti z ognjem, ki bo prikoval sovražnika k tlom ali ga uničil.

Pristop in juriš⁶⁰

Pomembno je, da so sile čim dlje zaščitene pred nasprotnikovim ognjem. Pri prečkanju izhodiščne črte, morajo biti sile še varne, da se lahko razvijejo⁶¹ na način, ki ga je v načrtu določil poveljnik. Da bi se napadne sile lahko razvile, pa je potrebno uporabiti prikrite poti ter podporni ogenj.

Izvedba napada

Ko se sile razvijejo se začne preboj⁶². Na določeni točki, ki jo poveljnik izbere za preboj, se usmeri težišče ognjene podpore. Vendar pa je pomembno da poveljnik upošteva tudi

⁵⁴ ang. exploitation

⁵⁵ ang. preliminary movement

⁵⁶ ang. preliminary deployment

⁵⁷ ang. infiltration

⁵⁸ ang. preparatory fire

⁵⁹ ang. passage of lines

⁶⁰ ang. approach and assault

⁶¹ ang. deployment formation

⁶² ang. break-in

položaje v globini ter na bokih sovražnika. Ko je preboj izveden, morajo biti rezerve pripravljene za morebiten boj skozi razpored⁶³. Lahko se zgodi, da se bodo prednje sile v napadu, zaradi ohranjanja momenta napada izognile⁶⁴ (obvoz) določenim točkam, kjer se nahaja sovražnik, za te točke pa bodo kasneje poskrbele sile, ki sledijo.

Varnost in zaščita

Varnost in zaščita sta pomembna dejavnika napada, poveljnik pa jih zagotovi tako, da poskrbi za zaščito bokov, zaščito medprostorov za kar angažira druge sile, med katerimi so tudi sile za podporo.

Konsolidacija in reorganizacija

Po zavzetju cilja in zavarovanju območja, enota izvede reorganizacijo. Konsolidacija pa se izvede glede na poveljnikov načrt o nadaljnjem delovanju. Konsolidacija in se izvaja glede na poveljnikov načrt prihodnjih delovanj.

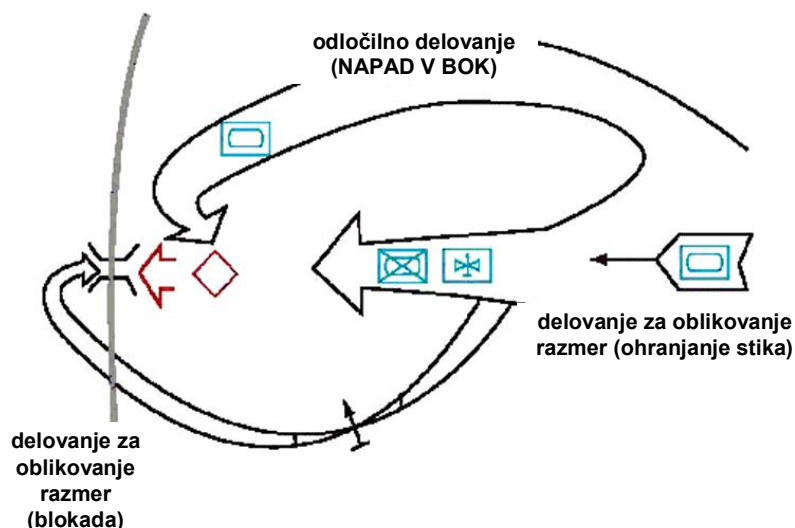
Izkoriščanje uspeha

Izkoriščanje uspeha⁶⁵ v napadu pomeni ohranjanje pobude ter sovražniku s hitrostjo napredovanja preprečiti pregrupiranje in organizacijo obrambe ali protinapada.

Pregon

Pregon ali gonjenje⁶⁶ je oblika napada, ker sovražniku skušamo preprečiti pobeg in ga uničiti. Izvede se na način, da del sil v napadu vztrajno sledi sovražniku, ki se izmika, drugi del pa z obhodnim manevrom preprečuje sovražnikov pobeg na drugih smereh.

Slika 8: Pregon

Vir: Furlan (2006, str.103)

Obkolitev

⁶³ ang. fighting through

⁶⁴ ang. by-passing

⁶⁵ ang. exploitation

⁶⁶ ang. pursuit

Obkolitev⁶⁷ se izvaja, kadar želimo del sovražnikovih enot odrezati od preostalih enot, da bi ga zajeli ter prisilili v predajo, ali ga uničili.

POVELJEVANJE IN KONTROLA

Poveljevanje

Poveljnik mora ves čas napada vedeti, kaj se z njegovo enoto dogaja. Vendar pa mora pustiti svojim podrejenim poveljnikom dovolj svobode, da opravijo svoje naloge, ki so jih dobili v ukazu za delovanje. Da bi poveljnik podrejenim poveljnikom lahko pustil svobodo manevriranja z enotami, pa jim mora pravočasno izdati pripravljala povelja, ter jim tako zagotoviti dovolj časa za priprave ter preizkuse. Uspeh v napadu je v veliki meri odvisen od podrejenih poveljnikov ter njihove iniciative. Poveljnik pa mora pred napadom poskrbeti, da so vsi njegovi podrejeni pravilno razumeli njegovo namero ter izdane naloge. V času napada se mora poveljnik nahajati na težišču delovanja, da bi lahko ob kakršni koli kritični situaciji lahko pravočasno in pravilno odreagirala, glede na potek napada. V pomoč pri tem so mu tudi sredstva zvez, da svoje odločitve in povelja lahko hitreje prenese na podrejene poveljnike in pa v nadrejeno poveljstvo.

Kontrola

Da bi si poveljnik zagotovil možnost kontrole nad svojo enoto, si mora izbrati primerno mesto v času priprav na napad, kot tudi med samim potekom napada. Kljub temu, da poveljnik svojim podrejenim poveljnikom pusti svobodo manevriranja ter izvajanja naloge, je nujno, da ve kaj njegovi podrejeni poveljniki počnejo z enoto. Kontrolo nad izvajanjem napada si poveljnik zagotovi z že omenjenimi kontrolnimi ukrepi (glej str. 23), v pomoč pa so mu tudi sredstva zvez. Radijske zveze so ključnega in bistvenega pomena za izvajanje poveljevanja in kontrole. V primeru kakršnega koli kolapsa radijskih zvez, pa je potrebno, da si poveljnik (v kolikor je to mogoče) zagotovi nadomestne zveze. V skrajnem primeru, če vse zveze odpovejo, mora biti določen nekdo, ki bo v tem primeru kurir

ZAGOTOVITEV DELOVANJA

Za zagotovitev delovanja skrbijo logistične enote, zdravstvene enote, enote za letalski transport, ter letalske in mornariške baze (Vojaška doktrina, 2006).

Za izvedbo napada je ključnega pomena, da je zagotovitev delovanja ves čas na voljo. Poveljnik mora oceniti koliko virov ima na razpolago in jih primerno nalogi razporediti. glede na razpoložljivost virov, poveljnik lahko oceni zmožnost enote za napad.

V tem delu, je še posebej pomembna količina streliva, goriva ter vzdrževanje oborožitve in opreme. Poveljnik ima lahko na voljo moštva kolikor ga hoče, ampak če nima zadosti streliva ali pa oborožitev, ki ni bila primerno vzdrževana in ne deluje, mu vse ostalo nič ne koristi. Vsi ti dejavniki zagotovitve delovanja morajo biti torej upoštevani pri načrtovanju, da bi bilo napad mogoče izpeljati učinkovito in da bi bil cilj dosežen.

Poveljnik mora pri načrtovanju upoštevati tudi dejstvo, da njegovo moštvo ne bo imelo pri sebi dovolj streliva za celotno izvedbo napada. Zato mora vnaprej določiti oskrbovalne postaje s strelivom, od koder bodo njegovo moštvo oskrbovali v času napada. Če je le mogoče, morajo biti te postaje hitro premične in se premikati glede na potek napada.

⁶⁷ ang. encirclement

Zelo pomemben dejavnik v napadu ali katerem koli drugem delovanju je zdravstvena oskrba. Sanitetne enote je potrebno razporediti čim bolj naprej, kolikor je taktično mogoče in so še v kritju. Znotraj manjših enot pa se nahajajo tudi bolničarji, ki so del enote, del moštva in skrbijo za najnujnejšo pomoč na bojišču, kasneje pa ranjence prevzame saniteta ter jih odpelje na varno in celostno oskrbi.

Poveljnik mora med drugim prav tako predvideti in načrtovati poti premika sil, poti evakuacije ter poti uvajanja rezerve.

5 ZAKLJUČEK

V zaključni nalogi sem opisala ofenzivno delovanje v splošnem, ter premik v stik in napad kot obliki bojnega delovanja. Zanimivo se mi je zdelo dejstvo, da ameriška literatura, ki je bila neka temeljna podlaga ter prevod te naloge, premik v stik razvršča med ofenzivna bojna delovanja, v slovenski literaturi pa je povsod razvrščena kot oblika prehodnega delovanja.

Ker je ta naloga zamišljena kot del neke vrste priročnika, se mi je zdelo smiselno, da premik v stik razvrstim pod prehodna delovanja, saj je tako navedeno v vsej slovenski literaturi. Premik v stik je torej vrsta prehodnega delovanja, pri kateri gre za vzpostavljanje bojnega stika s sovražnikom, ter ustvarjanje ugodnih razmer za izvajanje nadaljnjih akcij. Bistvenega pomena pri tovrstnem delovanju je agresivnost, decentralizacija nadzora teh hitro uvajanje enot za nadaljnje bojevanje. Pomembno je, da v stik s sovražnikom pride čim manjši del enote, vendar pa mora biti ta del enote dovolj močan, da se lahko odzove na sovražnikov ogenj ter ustvari pogoje za nadaljevanje bojevanja. V stik se enota lahko premika na dva načina in sicer s tehniko *poišči in napadi* ter s tehniko *približevanje v pohodu*. Za način premika ter vse ostale podrobnosti, pa se poveljnik odloči na podlagi upoštevanja poslanstva naloge, sovražnika, zemljišča in vremena, lastnih enot, civilistov ter časa, ki ga ima na voljo. Premik v stik se konča takoj, ko enota prične s katero koli drugo obliko bojnega delovanja.

Napad spada med ofenzivno bojno delovanje in pogosto sledi premiku v stik. Da bi napad poveljnik uspešno izpeljal, so bile potrebne temeljite priprave in načrtovanje. Poveljnik uporablja različne vrste napadov, da bi dosegel različne učinke na nasprotnika. Namen napada je lahko uničenje sovražnika, ali pa zavzetje določenega terena in obdržanje le-tega. Vsak napad pa je sestavljen iz načrtovanja in priprave, nevtraliziranja sovražnika, juriša, preboja in reorganizacije in konsolidacije. Za vsako vrsto napada je potrebno izdelati primerno organizacijo sil. Osnovna kategorizacija sil v napadu pa sestoji iz bojnih sil, ter sil za bojno podporo. Da bi si poveljnik zagotovil, da ves čas ostaja obveščen in ima kontrolo nad svojo enoto, uvede kontrolne ukrepe kot so zbirno območje, prostor za oblikovanje sil, pristopne poti, izhodiščna linija, meje med območji odgovornosti ipd. Načrtovanje in priprave so del napada, brez katerega enote med seboj ne morejo biti usklajene, kar je bistveno za nemoten potek napada, tempo in pobudo. Analiza različnih dejavnikov poveljnika pripelje do variante delovanja, najprimernejše za določeno situacijo. Poveljnik pa more svojim enotam prav tako pustiti dovolj časa za priprave na boj ter preigravanje načrta. V kolikor tega časa ni, ali pa ga je minimalno, gre po vsej verjetnosti za hitri, nepremišljen napad. Da bi se napad sploh lahko začel, je potrebna zagotovitev delovanja. Tu gre predvsem za logistično zagotovitev in sanitetno oskrbo.

Na tem mestu se mi zdi pomembno poudariti to, kar so nas ves čas učili in sicer, da ni recepta po katerem bi določeno delovanje potekalo. Obstajajo sicer neka taktična načela, ki so le neka pomoč in rdeča nit. Torej ni rečeno, da bo način nekega delovanja prinesel enak rezultat v nekoliko drugačni situaciji. Potrebna je velika mera prilagodljivosti in pa znanja.

LITERATURA

1. BAVDEK B., (2007), Taktika pehotnega voda. PDRIU, Ljubljana.
2. BAVDEK B., (2008), Priročnik za urjenje osnovnih bojnih postopkov voda in oddelka. PDRIU, Ljubljana.
3. FURLAN B., (2006.), Bojno delovanje. PDRIU, Ljubljana.
4. FURLAN B. in drugi., (2006), Vojaška doktrina. PDRIU, Ljubljana.
5. LARSEN, C., WADE M., N., (2008), THE SMALL UNIT TACTIS-SMARTBOOK.
6. ŠKERBINC M., BOŽIČ, D., ZAKRAJŠEK, P., PETEK, A., (2007), Navodilo lahki pehotni (motorizirani) bataljon. PDRIU, Poljče.

VIRI

7. Zapiski s predavanj na Šoli za častnike – 22. Generacija.

SEZNAM SLIK

Slika 1: Obhodni manever.....	7
Slika 2: Globoki obhod.....	7
Slika 3: Vrinjenje	8
Slika 4: Prodor	9
Slika 5: Frontalni napad.....	10
Slika 6: Mehanizirana pehota s tanki v jurišu.....	19
Slika 7: Izkrkana pehota s tanki v jurišu.....	19
Slika 8: Pregon.....	27

IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisana, Mateja Režonja, rojena 22.05.1986 na Jesenicah, kandidatka 22. generacije Šole za častnike, specializacija pehota, izjavljam, da sem avtorica zaključne naloge z naslovom Ofenzivno delovanje – premik v stik, napad, ki sem jo napisala pod mentorstvom majorja Andreja Preložnika in sometrostvom stotnika Borisa Stankoviča.

S podpisom zagotavljam, da:

- je predložena diplomska naloga plod lastnega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih navajam v nalogi, navedena oziroma citirana v skladu z navodili;
- se zavedam, da plagiatorstvo, bodi si v obliki citata, bodisi v obliki dobesednega parafraziranja, s katerim so tuje misli oziroma ideje predstavljene kot moje lastne – kaznive po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah.

V Ljubljani, dne 22. 11. 2011

Mateja Režonja